Nr. 18 1938 m. rugsėjo 2 d. I metai.

VARPELIS

„AIDO“ PRIEDAS VAIKAMS

MENU

Menu, kai mažytis
Kieme bėginėjau,
Kai pirmuosius žodžius:
„Mama!“ šaukt pradėjau.

Menu, kai motutė
Glaudė prie krūtinės,
Mokino, kaip reikia
Mylėti tėvynę.

Menu, kai saulutė
Tekėjo rytelį,
Sveikino, bučiavo
Mane mažytėlį.

Menu ir tas rožes,
Ką vakar žydėjo...
Šiandien vėjui pučiant
Žiedai nubyrėjo.

R. Guobys.

ŠV. ONOS BAŽNYČIA

ŠV. ONOS BAŽNYČIA VILNIUJE

Vieną dieną tėvelis nusivedė Jonelį į šv. Onos gatvę ir privedė prie nedidelės, raudonų plytų, trimis bokštais bažnytėlės. Jonelis įbedė į ją akis ir negalėjo jų atitraukti, — taip graži ir žavinga buvo toji bažnytėlė.

— Tai Šv. Onos bažnyčia, — pasakė tėvelis, kai Jonelis atsipeikėjo nuo pirmojo įspūdžio. — Sako, kad šioje vietoje pirmąją bažnyčią buvo pastačiusi Vytauto Didžiojo žmona, kunigaikštienė Ona, ir ją pavadino savo patronės vardu. Ta bažnyčia sugriuvo ar sudegė, ir jos vietoje buvo pastatyta kita, mūrinė. Kiek vėliau tą bažnyčią pertvarkė Vilniaus vaivada Mikalojus Radvila, ir 1581 metais ji buvo pašventinta. Nuo to laiko Šv. Onos bažnyčia stovi tokia pati, kaip mes ją matome, reikėjo tik sustiprinti.

— Bet gražumėlis, gražumėlis! —stebėjosi Jonelis. — Tokios, tur būt, niekur kitur nėra.

— Taip, Joneli! Tai gražiausia bažnyčia visame mūsų krašte. Ja gėrisi kiekvienas, kas tik pamato. O Napoleonas net išsitarė: „kad galėčiau, Paryžiun nusineščiau". Ir jos praeitis taip pat graži...

— Tai man, tėveli, bent šį tą papasakok, — prašė Jonelis.

— Gerai, papasakosiu, tik klausyk!

— Klausysiu jau, klausysiu!

— Senovėje, kaip žinai,—sakė tėvelis, — Lietuvą puldinėjo kryžiuočiai. Jie sakėsi norį mūsų protėvius pakrikštyti, o, iš tikrųjų, jiems rūpėjo iš jų žemės atimti ir vokiečius apgyvendinti. Jie Lietuvą puldinėjo ir po to, kai mūsų protėviai jau buvo pasikrikštiję...

— Tai kaip jie galėjo puldinėti krikščionis? — nustebo Jonelis.

— Matai, vaikeli, kokie kryžiuočiai buvo apgavikai. Jie po to ėmė visiems kalbėti, kad lietuviai krikštą priėmę tik dėl akies, kad kryžiuočiai nepuldinėtų, o patys pasilikę stabmeldžiais. Tokias melagingas žinias platindami, kryžiuočiai pritraukė nemaža talkininkų ir su jais 1394 m. atėjo į Vilnių...

— O ką darė mūsų seneliai?— paklausė Jonelis.

— O jie norėjo įtikinti atėjusius kryžiuočių talkininkus, kad juos gudrieji kryžiuočiai prigavo, ir sumanė išeiti su procesija iš katedros į šv. Onos bažnyčią.

— Ir išėjo?

— Taip, išėjo. Kai kryžiuočiai su talkininkais stovėjo anuose už Vilnelės kalnuose, kunigai, pasirėdę bažnytiniais rūbais, šv. Sakramentą ir šventųjų relikvijas nešdami, išėjo. Kryžiuočiai visa to nepaisė ir ėmė šaudyti. Vienas kunigas buvo užmuštas, daug žmonių buvo sužeista.

— Tikrai, tie kryžiuočiai buvo dideli veidmainiai, — pasibiaurėjo Jonelis.

— Ne tik veidmainiai, bet ir išdavikai,—pridūrė tėvelis.—Jie po kiek laiko išsižadėjo katalikų tikybos ir metė popiežių klausyti. O prieš tai taip jiems melavo apie mūsų senelius...

— Eikim, tėveli, bažnyčios vidun,—atsiliepė Jonelis.

Ir nuėjo. Tačiau bažnyčios viduje nieko ypatingo jiedu nerado. Sienos tuščios, be paveikslų ir pagražinimų, altoriai ir sakykla paprasti.

— Šv. Onos bažnytėlė labai graži tik iš lauko, — pastebėjo Jonelis, kai abu jau ėjo namo.

Jei tavęs kas klaustų

Jei tavęs kas klaustų,
Mylimas valkeli,
Kas yra brangesnio
Už tėvučių šalį,

Ką tu atsakytum,
Kokį duotum žodį,
Gal kartais prisieitų
Net užraudonuoti?

Drąsiai tad sakyki:
— Už tėvučių šalį
Nieko būt brangesnio
Pasauly negali!..

V. Kuolaitis.

ŽMOGŽUDYS

Sumanė du miesto berniukai nuo tėvų pabėgti, po pasaulį keliauti, nuotykių paieškoti. Kaip sumanė, taip ir padarė.

Vieną ankstyvų rytą išėjo jiedu iš namų. Beeidami dideliu miškų, jame paklydo. Paklaidžiojo jiedu per visą dieną ir tik vakarą užtiko pamiškėje begyvenantį ūkininką. Užėję pasiprašė priimti pernakvoti. Ūkininko būta gero, o jo žmonos — dar geresnės. Jiedu vaikus priėmė, pavalgydino ir gražiai pakloton lovon paguldė.

Apie vidunaktį pabudo vaikai ir girdi, kad kažkas už sienos, kitame kambaryje, kalbasi. Atsargiai priėjo jiedu prie durų, vienas jų pridėjo ausį prie skylutės ir klauso.

— Užkurk tu anksti krosnį, — sako vyriškis: — reikės paskersti „miestiečiai".

Pabalo iš baimės berniukai.

— Dieve, Dieve, kas dabar daryti? — kužda jiedu. — Mudu patekome į žmogžudžių rankas.

Atsidarė jiedu langą, iššoko kieman ir nubėgo prie vartų. Vartai buvo užrakinti. Jiedu pavaikščiojo po kiemą, niekur nerado išėjimo ir... sulindo paršų tvartelin. Taip ir išbuvo jame iki ryto.

Anksti rytą ūkininkas su peiliu priėjo prie tvartelio, į akmenį pagalando peilį, pravėrė tvartelio duris ir tarė:

— Na, vaikeliai, išlįskite iš migio, gana jau jums miegoti.

Suriko berniukai ne savu balsu ir ėmė maldauti jų pasigailėti. Nustebo ir ūkininkas, kai pamatė tvartelyje berniukus. Metė jis peilį, paėmė juos už rankų ir atsivedė pirkion pas žmoną. Geroji moteriškė vos nuramino vaikus ir vos sužinojo jų išgąsčio priežastį.

— O kvailučiai, — nusijuokė ūkininkas. — Aš naktį su žmona kalbėjau apie paršelius, kuriuos vakar rytą nusipirkau mieste ir juokaudamas pavadinau „miestiečiais". O judu kitą kartą nesiklausykite po durimis...

Berniukai po šio nuotykio jau nebenorėjo po pasaulį keliauti ir kitų nuotykių ieškoti. Ūkininkas pakinkė arklius ir nuvežė juodu miestan pas tėvus. Nudžiugę tėvai negalėjo atsidėkoti gerajam žmogui. O berniokų draugai ko neplyšo juokais, kai apie visa sužinojo.

Rimšės parapijos vaikai po pirmosios Šv. Komunijos. Jų tarpe Rimšės klebonas kun. kan. Mankauskas, kun. Gajauskas, kun. Karoliukas ir kl. Norkūnas.

Gilė ir moliugas

Prigulė Petrelis po dideliu ąžuolu karštą dieną pasilsėti. Netoli buvo kaimyno daržas, ir jame augo dideli moliugai. Pakraipė Petrelis galva ir sako:

— Tik pažiūrėkite, kas per tvarka pasaulyje! Darže nedidelis augalas išaugino didžiulius moliugus, o didelis ąžuolas — mažutes giles. Kad aš pasaulį tvarkyčiau, aš kitaip padaryčiau: didelius moliugus ąžuolai augintų, o mažutes giles—mažieji augalai.

Dar Petrelis nepabaigė savo kalbos, o mažutė gilė krisdama pataikė jo nosin. Iš nosies pasipylė kraujas.

— Ajajai! kaip skauda! — suriko Petrelis. — Štai man ir pamokymas! Kas būtų buvę su manim, jei nuo ąžuolo būtų nukritęs moliugas? Mano nelaimingoji nosis būtų virtusi paplotėle...

Jau leidžias saulutė
Už žaliojo šilo
Ir paukščių dainelės
Skambėti nutilo.

Volungė.

Žvejo šuo

I.

Prie upės buvo maža pirkaitė. Joje gyveno žvejys su šeima. Pirkaitė buvo taip arti vandens, kad kartais pakilusios bangos pasiekdavusios jos slenkstį.

Žvejys gimė ir išaugo šioje pirkaitėje. Gyvulių jis jokių nelaikė, turėjo tik šunį. Tą šunį jis mylėjo ir nerišo prie ląstos. Tačiau vieną žiemą toje apylinkėje pasirodė vilkų. Žvejys pabūgo, kad jo šunelio nepagrobtų vilkai, kai jis nubėgtų miškan, ir pririšo jį gera grandine prie ląstos.

II.

Kartą žvejys nuvargęs stipriai miegojo savo pirkaitėje. Dar iš vakaro siautė audra ir smarkiai lijo. Anksti rytą žvejo žmona ir vaikai prikėlė jį. Mieguistas jis šoko iš lovos ir suriko iš išgąsčio: pirkutėje vandens buvo iki juostos. Žvejys atidarė duris, bet pro jas vanduo dar labiau pradėjo veržtis vidun. Žmona ir vaikai suspėjo išbėgti kieman, paskui juos išbėgo ir žvejys. Bebėgdamas patamsy jis užtiko savo laivą, kurį bangos jau svaidė prie pirkutės sienos, pagriebė tinklą, pasodino laivan šeimą ir pasileido plaukti į kraštą.

Švito. Žvejys apsidairė ir širdis jojo apmirė: išsiliejusi upė bangavo, kaip jūra. Jis pradėjo irtis prie kalnelio, kuris, kaip sala, kyšojo iš vandens. Laivas nardė tarp bangų ir braškėjo nuo dūžių. Išvargęs žvejys vos įstengdavo išlaikyti rankose irklus.

III.

Pagaliau, žvejys prisiyrė krantą. Jo šeima išlipo iš laivo ir iš kalnelio viršūnės pamatė siaučiančias bangas. Iš bangų pasigirdo ilgas ilgas šuns staugimas. Visi krūptelėjo ir pasižiūrėjo vienas į kitą.

— Mūsų šuo!—sušuko žvejo sūnus ir parodė juodą dėmę tarp bangų.

Ir iš tikrųjų, tai buvo jų šuo. Jo ląstą pagriebė bangos ir dabar svaidė į visas puses podraug su pririštu prie jos šuneliu. Šuo retkarčiais sustaugdavęs, tarytum šaukdavęs jį gelbėti. Štai smarkesnis vėjas sviedė ląstą ir panėrė šunelį; štai ląsta iškilo ir podraug su ja iškilo šuo ir vėl gailiai sustaugė.

Žvejys nubėgo prie laivo ir netrukus plaukė prie plūduriuojančios ląstos. Kai jau buvo arti, vėjas vėl sviedė ląstą, grandinė atitrūko nuo jos ir šuo, atrodė, galėjęs plaukti į krantą. Tačiau taip neįvyko. Sunki grandinė beskęsdama patraukė vandenin su savimi ir nelaimingąjį šunelį. Tuo metu priplaukęs žvejys suspėjo pagriebti jį už gaurų ir įsitraukė laivan.

Kai užaugsiu...

Kai kareivis būsiu,
Ant žirgelio josiu
Ir už savo kraštą,
Jei reikės, kovosiu.

Narsios bus mūs eilės,
Gimtą žemę saugos,
Plieno šautuvėlis
Bus geriausias draugas.

D. Rupšytė.

Reti didžiųjų girių gyventojai — stumbrai.

Didelė nosis

Pas vieną poną atvažiavo svečias su labai didele nosia. Svečią paprašė pietų. Tarnas atnešė į stalą valgius. Pamatęs svečią su tokia didele nosia, nustebęs sušuko:

— Dievuli, kokia didelė nosis!

Visi sužiūro į svečią. Svečiui ir šeimininkui pasidarė labai nejauku. Tuomet šeimininkas nubėgo į virtuvę ir labai išbarė tarną.

— Tu, tuščiagalvi, kaip tu galėjai pasakyti „didelė nosis".

Nuliūdo tarnas, užpykinęs poną. Nunešė vėl valgius į stalą ir sako:

— Dievuli, kokia mažytė nosytė!

Vėl visi sužiūro į svečią, vėl svečiui pasidarė nejauku. Šeimininkas dar labiau užpyko. Nubėgo virtuvėn ir dar labiau išbarė tarną.

— Tu, asile, — šaukia ponas, kumščius suspaudęs, — kaip tu išdrįsai pasakyti „mažytė nosytė!"

— Ir dar blogai pasakiau! — stebisi tarnas, vienas virtuvėje pasilikęs. — Palaukit, žinau...

Nuneša trečią kartą valgius ir sako:

— Pasakyk, gerbiamasai pone, ar tamstos nosis yra, ar jos visai nėra?

Papasakojo **Dėma,**
užrašė **Tėma.**

Užmirštas Rūpintojėlis

Teka saulė, žydi gėlės,
Lakštingala gieda,
Kur buvai, rasos lašeli,
Ant našlaitės žiedo?..
Ko užkrito šaltas rūkas
Ant lapelio žalio,
Ant gėlelės paliai kryžių
Šalia viešo kelio...

Šalia viešojo kelelio,
Pas Svalios pagojį
Daug dienų Rūpintojėlis
Daug nakčių rymojo.
Laimino pasėtą grūdą,
Laimino daigelį,
Guodė mažą piemenėlį,
Stiprino senelį.
Laimino rugių, kvietelių
Lauką didį, platų,
Nuo padangės lig padangės—
Kiek tik akys mato.
Linko kryžius ir palinko,
Sviro ir pasviro,
Todėl graudžios ašarėlės
Tai našlaitei byra.
Niekas nepina vainikų,
Kryžiaus nepapuošia,
Tik berželiai baltmarškiniai
Ir pušelės ošia.
Todėl rūkas ant gėlelės
Toks gailus užkrito,
Tą žvaigždėtą šviesią naktį,
Tą ankstyvą rytą.

Vytė Nemunėlis.

Lukštas ir branduolys

Maža Marytė rado žalią riešutą. Ji pamanė, kad tai obuoliukas ir įsidėjo burnon. Netrukus ji riešutą išspiovė, sakydama:

— Koks kartumėlis!

Jos brolis Juozelis buvo gudresnis. Jis paėmė išspiautą riešutą ir sako:

— Nieko, kad lukštas kartus, Juo lukštas kartesnis, juo branduolys gardesnis.

Jis dantimis nulupo kartųjį lukštą ir pasigardžiuodamas suvalgė riešuto branduolį.

Labanakt

Labanakt, Dievuli galingas,
Kurs saugai ir valdai visus,
Kurs rėdai pasaulį didingą,
Myli ir globoji vaikus.
Labanakt, šileli-miškeli,
Kurs teikei pavėsio kaitroj,
Labanakt, sraunusis upeli,
Čiurlenk mūs šalelėj brangioj.
Labanakt, paukšteliai, žvėreliai,
Labanakt, žiedeliai gėlių,
Labanakt jums, slėnys, kalneliai
Ir švelnus vejeli pietų.
Labanakt, Dievuli galingas,
Kurs saugai ir valdai visus,
Kurs rėdai pasaulį didingą,
Myli ir globoji vaikus.

K. Tėma.

LAPĖ TEISĖJU

Kartą atsitiko, kad lapei teko išspręsti labai paini byla, kuri iškilo tarp gyvatės ir vieno keleivio.

Viena gyvatė įlindo giliai urvan ir norėjo ten sau ilgesnį laiką ilsėtis. Nelaimė, didžiulis akmuo, stovėjęs virš to urvo, kažkieno išjudintas, pradėjo riedėti ir tik tuomet susilaikė, kai įkrito į urvo angą. Gyvatė buvo atskirta nuo pasaulio. Ji negalėjo išlįsti iš urvo. Jai grėsė bado mirtis.

Ir taip praėjo trys dienos. Nieks per tą laiką į gyvatės pagalbos šauksmą neatsiliepė. Atsitiko, kad ketvirtą dieną žygiavo pro tą urvą vienas keleivis. Šis, užgirdęs gyvatės verksmą, sustojo pasiklausyti. Atsargus keleivis, bijodamas gyvatės nuodų, nesutiko iš karto nuristi akmens nuo angos. Ir tik davus gyvatei didžiausią priesaiką, kad ji jam ne tik kad nepakenksianti, bet suteiksianti didžiausią dovaną, atrito akmenį nuo urvo angos. Išlindusi iš urvo gyvatė, alkio varoma, skubėjo medžioti. Bet ją sulaikė keleivis ir kreipėsi šiais žodžiais:

— O kur gi tavo pažadėtoji dovana? Tai taip ištesi savo duotąją priesaiką?

Į tai gyvatė atšovė jam:

— Tu dovaną gavai jau. Džiaukis, kad aš neįkirtau tavęs ir tu gyvas gali toliau keliauti.

Taip jiems besiginčijant ir keleiviui reikalaujant dovanos, gyvatė tarė:

— Gerai. Tu trokšti tos dova-

nos. Gausi ją. Aš tave gyvą suėsiu.

Keleivis net pašoko.

— Kaip tai? Už gera nori blogu sumokėti! Kur teisybė? Lukterk, gal kas atvyks čia, tai bus mūsų bylos teisėjas.

Neilgai trukus pasirodė tuo keliu žygiuoją du juodvarniai. Šie, užgirdę visą bylą ir ginčą tarp gyvatės ir keleivio, pasvarstę, tarė:

— Tu, gyvate, pažadėjai jam už išgelbėjimą didžiausią dovaną. Argi dabar pasaulyje didžiausia dovana nėra nedėkingumas už padarytą gerą darbą. Taip elgiasi visi ir visur. Tad ir tu, suėsdama šį tau gyvybę išgelbėjusį žmogų, nepasielgsi kitaip ir būsi visai tvarkoje.

Bet keleivis, išgirdęs jo nenaudai ištartą juodvarnių sprendimą, sušuko:

— Šie vagys negali būti mano teisėjai. Aš reikalauju kitų teisėjų.

Nutarta buvo laukti. Naujų teisėjų laukti neteko ilgai. Iš nežinia kur bekeliaują pasirodė vilkų šeima, kuri sutiko būti teisėjais. Atpasakojusi visą savo su keleiviu ginčą, gyvatė kreipėsi prie šių teisėjų:

— Ar aš neturiu teisės šio žmogaus suėsti už tai, kad jis man gera padarė? Juk pasaulyje už gera blogu užmokama. Pagaliau, aš esu visai alkana. Jau trys dienos, kaip aš nieko nenurijau. O visiems yra žinomas dėsnis, kad reikalas nepaiso, kas yra uždraudimas ar suvaržymas.

Vilkų šeimos galva teismo vardu išsprendė, kad alkana gyvatė, surydama savo geradarį, būsianti visai tvarkoje. Keleivis mato, kad jo reikalai yra visai blogi. Ligšioliniai teismo sprendimai buvo jo nenaudai. Jis pasiryžo nenusileisti.

— Juk negali būti plėšikų ir galvažudžių teismo sprendimas teisingas. Aš reikalauju trečiojo teismo, kurio sprendimas bus galutinis. Geriausiai būsią, jei šią bylą spręsti atiduosime liūtui, žvėrių karaliui. Jo sprendimas būsiąs teisingas ir pilnas išminties.

Ir taip visi — žmogus, gyvatė, vilkai ir juodvarniai — nukeliavo liūto dvaran teisybės ieškoti. Ilgai jis galvojo, parėmęs savo didingą galvą į leteną. Nesijausdamas galįs išspręsti teisingai šią bylą, liūtas perdavė ją savo raštininkui-gudruoliui lapinui. Šis, išklausęs abiejų pusių paaiškinimų, tarė:

— Jūs visi daug kalbate, gražiai teisinatės, bet iš tų žodžių nieko aiškaus negalima susivokti. Aš turiu nueiti į tą vietą ir ten visą bylą ištirti. Kitaip mano sprendimas nebūsiąs pakankamai rimtas ir teisingas.

Šiam lapino pasiūlymui pritarė abi suinteresuotos šalys. Tad visi su naujuoju teisėju priešakyje atkeliavo prie to urvo. Lapinas liepė gyvatei urvan įlįsti, o keleiviui angą akmeniu užristi.

— Dabar, — tarė lapinas, — viskas yra tvarkoje ir teisinga. Jei keleivis nori, tegul atrita antrą kartą akmenį ir pajunta gyvatės teisingumą.

Linksmas keleivis, apie tai negalvodamas, nuskubėjo savo keliu. Gyvatė ligi šiol laukia jį grįžtant ir akmenį nuo angos atritant.

* * *

. Myliu aš tėvynę
Ir dangaus mėlynę,
Myliu aš giružę
Ir josios gegužę.

Myliu Nemunėlį
Ir jo vandenėlį,
Myliu aš brolelį,
Jo širmą žirgelį.

Volungė.

Muselės užrašai

Gegužės 20 d. Jau geras laiko galas, kai aš atsiradau pasaulyje. Man gera čionai. Jau tiek paaugau ir sustiprėjau, jog su mama šiandien aplakstčiau visą kambarį, kuriame mes gyvenome. Aprodė ji man, kame gauti paėsti, jeigu nieko nėra ant stalo, kame nakvoti, kaip saugotis voro, ir pasakė:

— Tu dabar jau didelė jauniklė musė, gyvenk sau sveika savo galva. Sudiev!

Še tau, kad nori! Vadinas, aš pasilikau našlaitė... O mamos — nė pėdų nebėr! Nėr kas daryti. Paverkšlenau truputį, paskiau nuskridau naujiena pasiguosti.

Visa mūsų, jauniklių mūsių, draugija susirinko lange ir linksmai ūžė. Aš joms pasipasakojau savo bėdą, bet pasirodė, kad ir jos visos daugiausia tokios pat našlaitės, kaip aš. Mūsų mamos, tarsi susitarusios, kaip tik nuo šiandien liovėsi mumis rūpintis. Sudarėme tokią mažiukę penkių mūsių draugijėlę, prisiekėme niekados neišsiskirti ir vis viena kitai padėti. Valio! Aš ir vėl nebe viena!

Bet vakare, kai ėjome miego, kai sutūpėme lubose, aš atsiminiau mamą ir graudžiai pravirkau...

Gegužės 30 d. Nagi, va, aš jau visiškai apsipratau gyventi savarankiškai ir dažnai skraidžioju, net ir sodą pasiekiu. O tatai gana pavojinga! Pirmiausia, sode slankioja kažkokios kitos veislės musės, stačiokės tokios ir blogai išauklėtos. Su viena iš jų teko jau man susiimti, nors kambarinei musei lyg ir nepritinka tokios imtynės. Bet kas reikėjo daryti?

Išlėkiau kartą saulėje pasiskraidyti, paskui pritūpiau pailsėti ant obelies šakos. Žiūriu — o ten betupinti kažkokia nepažįstama musė, ir pilvas jai kitaip rainas, negu mums. Jau buvau prie jos besigerinanti, bet ji ėmė mane varyti nuo šakos, ir dar kaip nemandagiai... Žodis po žodžio — ir susikibome. Nuo šakos mes, žinoma, nusiritome žemėn ir ėmėm kultis iš visos sveikatos. Vos bepersiskyrėm... Dabar man keliose vietose užgauta ir sparniuką sopa. Na, bet manau, kad ir anai musei gerokai į kailį kliuvo, tikrai ji kasosi kur dabar... Duok Dieve sveikatą, daugiau į sodą nebelakstysiu.

Gyvenome neblogai. Kambarys, kuriame beveik visą dieną praleidžiame, žmonių kalba vadinasi valgomasis, nes žmonės jame valgo. Mūs, žinoma, stalan niekada nekviečia, bet mes ir nelaukiame kviečiamos. Dar ligi žmonės susės, mūsų jau visur pilna, ir mes pirmosios ragaujame, ar skanu.

O jie, nedorėliai, tik rankomis mus gainioja!

Beja, man labai patinka šei-

mininko sūnelis, mažiukas riebulis. Kokie pilni jo veideliai!

Tik niekaip mes su tuo vaiku negalime susitaikyti. Neduok Dieve, man ji pabučiavus! Nespėju dar nė ant kaktos atsitūpti ir nosimi pasitrinti, tuojau jis pakelia triukšmą, purto galvą, šaukia... O tai mane baisiai įžeidžia.

Bet aš vis tiek suradau būdą. Anksti rytą, kol jis dar lovikėje temiega, aš atsitūpiu jam ant skruostelio ir jau tada myluoju, kiek tik man patinka. Puikus žmogiokas!

Birželio 10 d. Viskas kaip ir seniau. Gyvename, džiaugiamės vasara, gardžiai valgome. Dabar valgomajame mūsų jau daug mažiau. Žmonės mus visokiomis gudrybėmis naikina nepasigailėdami. Bet už tai tos mūsų, kurios sveiką kailį išneša, pasidaro daug atsargesnės.

Iš mūsų penkiukės niekas dar, ačiū Dievui, nežuvo. Visos tebesame. Bet gyvenimas nebe tas, nebe taip linksma, kaip kitados. Visą laiką reikia saugotis, kiekviename žingsnyje žiūrėti, kad kur galvos neįkištumei. Būdavo žmonės susėda valgyti, tai mūsų prilekia, kad net juoda. O dabar koks dvidešimt tesusirenka, ir tos tokios baigščios, būkštauja gyvų niekų...

Ne tas gyvenimas, nebe tas ..

Birželio 20 d. Prasimanėme naują žaidimą: einame voro erzinti. Susidarė čia iš mūsų ir tokia „erzintojų" draugija, kuri sugalvoja visokių būdų vorams išveisti.

Labai įdomi pramoga. Tiktai kad mūsų kambary ir tų voratinklių beveik nebėra: žmonės patys nemėgsta tų vabalų ir juos naikina. Bet mums pasisekė dar aptikti kampe viršuj spintos didžiulį voratinklį, gudriai nuaustą seno prityrusio voro.

Matyt, nekaip senam galvažudžiukui klojasi: nieko jo tinkluose nėra, be vienos kvaišos naktinės peteliškės, bet ir ta jau kadai kada buvo pakiuvusi, visa išpendėjusi.

Žaisti pradėjome šitaip.

Visos musės, kiek tik buvo kambaryje, sutūpėme lubose aplink spintą ir tylėjome, kaip žemė. Viena iš erzintojų komandos atsargiai pričiaužė prie voratinklio, įsikibo į kraštinę virvę ir kadangi patrauks iš visos sveikatos, zirzdama, šaukdama, tarsi jau įkliuvusi... Visos nekantriai laukėme, kas gi čia bus.

Po sekundės iš galvažudžio landynės išlindo biauri gauruota koja, paskiau kita, paskiau ir pats jis išvirto laukan, piktai kraipydamas mažikę galvikę.

Bet kas čia dabar? Tinklas tuščias, nors tik ką kažkas jį taip smarkiai tymptelėjo. Nė vienos musės! Negali būti! Ir žvalgosi senis kaip apdujęs, savo ilgomis kinkomis tinklo įsikibęs...

O mums juoko! Pilvus susiėmusios iš to juokiamės.

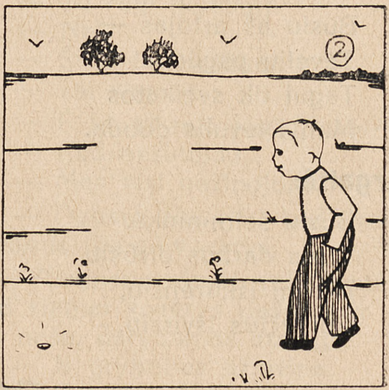
Voras pastovės, pastovės — ir šmakšt į savo landynę. O mes, minučiukę palaukusios, vėl siunčiame kurią draugę jo tinklo pakibinti. Ir vėl ta pati istorija, kol mums atsibodo. Atsisveikindamos visos, kiek ten mūsų buvo, dar paskraidėme aplink supykusį vorą, tyčia zirzdamos prie pat voratinklio.

Tai buvo gražu: patį aršiausią savo priešą mulkinome!

(b. d.)

LAURAS IR BALTRUS

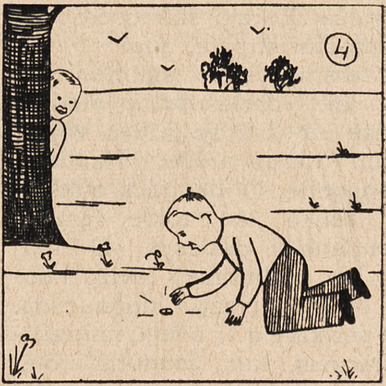

Metų devynių Laurukas
Buvo išdaigus vyrukas.
Žemėn štai ir nūn, vaikai,
Kuoleliuką jis vikriai

Įkalė. Prie kuoleliuko
Prikala ir pinigiuką.
Po to iš už medžio žiūr, kas
Pinigėlį šį atras.

Tuo tarpu keliu tuo ėjo
Lauro draugas Baltramiejus.
Žemėj „laimę" gulint jis
Tuoj išvydo. Jo širdis

Gyviau suplakė... ir šoko
Griebt laimikį mūs vyriokas.
Bet veltui, nes pinigėlio
Jis nuo žemės nepakėlė.
Ir iš jo, neapdairaus,
Lauras juoko tur saldaus.

Kas aš būsiu

Berniukas:

Būsiu aš artojas —
Tėvelių paguoda!
Tegul tik sveikatos
Man Dievulis duoda.

Mergaitė:

Būsiu šeimininkė,
Visus darbus dirbsiu,
Krosnį iškurensiu,
Pusryčius išvirsiu.

Berniukas:

O aš, kai užaugsiu,
Būsiu kareivėlis,
Žadėjo nupirkti
Tėvelis žirgelį.

Mergaitė:

O aš, kai užaugsiu,
Būsiu audėjėlė,
Gražius raštus ausiu
Margoje juostelėj.

R. Guobys.

Riešutai ir voverys

Per visą mišką išmėtyti auga lazdynų krūmai. Ne kasmet jie buvo tačiau riešutų kekėmis aplipę. Vieni metai buvo riešutingi, kiti ne. Ir riešutai, kaip soduose obuoliai, pamečiui sirpsta, auga.

Susitarėm vieną sekmadienio popietį eiti pariešutauti. Medžių viršūnėse ir šakose ūžavo vėjas, buvo jau tikras ruduo. Tik lapai dar nepageltę. O dangaus aukštybėmis traukė jau tokie šėmi ir toki rudeniški debesys. O laukuose jau paskutinieji avižų kuoreliai buvo suvežti kluonuosna. Ėjome per karvių ir avelių nugraužtus dirvonus, kur jaunutis atolėlis jau nebekišo nosyčių ir dėl sausros ir dėl artėjančio rudens.

Dar miško nepasiekę, kalbėjomės:

— Riešutai jau turi būt pilni.

— Šiemet ir daug yra.

— Aš prieš savaitę radau visiškai pilnų.

— Man tėtis iš girios atnešė — tai dideli, ė kieti, perkąsti negalėjo.

— Reikėjo atiduoti man.

— Gudruolis rados!

— Būčiau tau visus kevalus grąžinęs — nebijok.

— Tik branduolius būtum pats surijęs.

Paežere beinant, vanduo jau mūsų nebetraukė pasimaudyti, papliuškenti. Stipresniam vėjui papūtus, net šiurpuliai kūną badė. Todėl mygome susirietę, kad tik greičiau į mišką, į užuovėją.

Dairinėjomės, galvas užrietę, prie vieno lazdyno, prie kito — riešutų, kaip nėra, taip nėra. Mus pradėjo imti nerimastis.

Dar prieš savaitę matėme tieką riešutų, tokių jau pribrendusių. Tik laiko tada neturėjome jiems rinkti. Reikėjo skubėti namo. Buvome maža valgę, nes ėjome po pirmosios Komunijos. Dabar, galvojome, kas kita. Einam iš namų. Einam riešutauti.

Tuo syk virš mūsų galvų kažkas garsiai susijuokė. Mus apėmė baimė. Vyresnieji pasakojo, kad riešutynuose dažnai vaidenasi. Esą, piktosios dvasios neduodančios riešutų skinti tiems, kurie nori jų žiemai prisikrauti.

— Vieną kart pats mačiau, kaip pačios lazdynų šakos lūžo. Niekur nieko—tik: *trakšt—trakšt — trakšt* didžiausios šakos ėmė lūžti. Kaip namo parbėgau, jau neatmenu. Tik kai vyresniajam broliui pasakiau, kaip buvę, jisai rimčiausiai užteigė nelabojo būta.

Jau mes ir šiaip, nors drąsuolių netrūko, rengėmės bėgti namo. Pasakojimas dar mūsų kojas kėlė. Tuo tarpu vienam iš mūsų nukrito sausa šakelė stačiai ant galvos.

— Ai! — nuaidėjo per visą mišką, ir vaikas klupo vietoje.

Kitam betgi pavyko pamatyti, kas tuo nelabuoju buvo. Rausva, smagi voveraitė, uodegą patiesusi, lėkė nuo vienos pušies šakos ant kitos ir nutupusi garsiai juokėsi. Visų akys nušvito. Net ir tam nelaimingajam, kuris jau nuo žemės kėlėsi, sužibėjo akys.

Dabar jau žinojome, kas tas nelabasis, ir kodėl vyresnieji juo mus gąsdina. Jie patys nori juo daugiau riešutų prisirinkti. Bet ir iš po jų ir iš po mūs dažnai juos išvagia voverys, ąžuolų drevėsna žiemai susinešdamos.

— Ei, tu, voveryte!

— Eikš čia, rude!

— Mes tau!

Voveraitė liuoksėjo nuo vienos šakos ant kitos, auseles pastačiusi, galvelę ir uodegytę užrietusi.

— Tu regi nelabąjį?

— Ne.

— Šitai — viršūnėj.

— Tai voveris.

— Ė ko tu nuo jos griuvai?

— Kad nežinojau...

— Mes visi nežinojom.

— Dabar žinokit, kad mums riešutus išvogė voverys.

—Atsimenat, skaitėme knygutėje, kad žiemai voverys riešutus ir giles neša, darydamos atsargą.

— Ir grybelius džiovina.

— Gal taip, kaip mergos baravykus parduoti.

— Tai jos gi pečių neturi.

— Prieš saulę.

— Eik, niekų nepliauškęs.

— Taigi, kad jos ir grybus žiemai neša.

— Ė niekus nukalbėjo, kad grybus neštų ir žiemai krautų. Ir niekur apie tai parašyta neradome.

Dar kiek po lazdynus panardę, ėjome namo, kas suplėšytom kelnėm, kas marškiniais, kas apraižytu veidu, kas rankom. Ir viskam tam buvo kalti riešutai ir voverys.

r.

Atspėk

Mūs sodely daug medelių —
Kriaušių, obelių,
Daug prinoko obuolėlių
Raudonų, g . . . . .

Skinsiu, nešiu tevužėliui
Kriaušių, obuolių
Ir motutei sengalvėlei —
Vis gardžių, s . . . . .

K. Tėma.

Karštą šienapiūtę.

TRUPINĖLIAI

Gyviai rengiasi žiemoti

Miško gyviai žiemos būstinėms ir sandėliams panaudoja medžių žieves, iškirmijusius kelmus, lapų krūvas ir kitokias prieglaudas. Čia jie randa užvėją, lietus jų neužlyja ir, apskritai, jiems čia daug geriau, negu plikame lauke.

Daug kas, kaip jūs žinote, pajutę, kad artinasi žiema ir nebebus maisto, išskrido į šiltuosius kraštus. Kas atsiliko, skuba naudotis progomis — neša ir krauna į savo sandėlius maisto atsargą, nes kitaip gali žiemą ir badu numirti.

Prisiminkime, jog ir žmonės jau pavasarį pradeda javus sėti, per vasarą augina, o rudenį, nuėmę nuo laukų, javus gabena į klojimus.

ŽAIDIMAI

Vištų gaudyti

Paimami du skepetaitės galai, viename gale užrišamas mazgas, abudu galai suglaudžiami ir duodami žaidėjams traukti. Kurs ištraukia galą su mazgu, tas tampa gaudytoju. Jam užrišama akys ir, nuvedę ant slenksčio, klausia: — Kur stovi? — Ant bačkos. — Kas toj bačkoj? — Alus. — Gaudyk, kvaily, mus! — Ir žaidėjai išsisklaido po kambarį, gaudytojas gaudo. Jei gaudytojas prisiartina prie stalo, suolo ar kito kurio daikto, tai surinka jam „ugnis", tada jis nuo ten atsistolina. Jei jis sugauna, tai turi atspėti, ką sugavo, ir jei atspėja, tai sugautam užriša akis, o jei neatspėja, tai iš naujo gaudo.

Vaikų šypsenos

Vytukas svečiuose

— Jonuk, imk dar obuolį, valgyk!

— Ačiū, aš jau privalgiau ir dabar eisiu...

— Tai paimk keletą į kišenes.

— Ne. . ačiū. . daugiau į kišenes nebepareina.

Vaikai maudosi

Kartą tėvas paklausė sūnų:

— Vincuti, devyni vaikai nuėjo į upę. Trims iš jų buvo uždrausta maudytis. Keli vaikai maudėsi?

— Devyni!

LAIŠKŲ DĖŽUTĖ.

R. Guobiui. Gavome dar visą pluoštą. Ačiū, ką galėsime, išnaudosime.

Leidėjas atsakomasis redaktorius **Liudvikas Cicėnas.** Vilnius „RUCH" spaustuvė